

Årsberetning 2014

for

**Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning
as**

Selskapets org. nr. 986 343 113

Administrasjonens forslag til vedtak:

Styret godkjenner Årsberetningen og regnskapet for 2014 for Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as.

Årsberetning 2014

Virksomheten

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as (Fafo AVF) er et heleid datterselskap av Forskningsstiftelsen Fafo. Instituttet har sitt hovedkontor i Oslo. Instituttet ble etablert som eget aksjeselskap i mars 2003.

Styret for Forskningsstiftelsen Fafo besto i 2014 av Gerd Kristiansen (styreleder), Tor Arne Solbakken, Jan Davidsen, Inger Johanne Bergstøl, Bjørn Mietinen, Hans Christian Sørhaug, samt Bård Jordfald, Anna Hagen Tønder og Line Eldring som ansattrepresentanter. Arve Bakke og Mette Nord er varamedlemmer.

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning har spesialisert seg på studier av arbeidslivsorganisering og virkemidler i velferdspolitikken. Instituttet gjennomfører undersøkelser om partsrelasjoner, integrering og ekskludering i arbeidsmarkedet, kvalifisering og etter- og videreutdanning, bedriftsutvikling, fordelingspolitikk og velferdstjenester, europeisk integrasjon og globalisering. Det legges stor vekt på å jobbe i nær kontakt og dialog med brukere og oppdragsgivere, å samarbeide med et omfattende faglig nettverk og å skape møteplasser og formidle kunnskap fra prosjektene.

Ved utgangen av 2014 var det 47 forskere som arbeidet ved instituttet. Dette er fire færre enn ved utgangen av 2013. Sju forskere sluttet eller avsluttet sitt vikariat i løpet av 2014. To nye forskere ble ansatt og én flyttet internt i konsernet. Instituttet hadde i tillegg to forskere i bistilling.

Ingen av instituttets ansatte har disputert i 2014 og ingen av de nytilsatte hadde doktorgrad. Til sammen har nå 18 av instituttets forskere doktorgrad. Dette er fire færre enn i 2013, og forskere med doktorgrad utgjør 38 prosent av staben i 2014. Ambisjonen for planperioden var å ha en doktorgradsandel på 38 prosent ved utgangen av 2015, og instituttet har nådd dette målet. Åtte av instituttets ansatte jobbet med doktorgrad i 2014, to av disse forventes å levere avhandling til vurdering i løpet av 2015. Det er forventet at doktorgradsandelen vil stige fra dagens nivå gjennom egenutdanning og nyrekruttering av forskere med doktorgrad.

Instituttet produserte noen færre vitenskapelige publiseringer i 2014 enn de to foregående årene, men har fremdeles en god produksjon. Også i 2014 har instituttet hatt en svært høy allmennrettet formidlingsaktivitet. Prosjektinngangen har vært god gjennom året, men det er til tider krevende på områder der prosjektene i hovedsak hentes via offentlige anbud. Alt i alt har 2014 har vært et godt år, der instituttet både hadde stor formidlingsaktivitet og oppnådde et godt økonomisk resultat.

Tone Fløtten har vært instituttsjef i 2014, mens Anne Britt Djuve har vært forskningssjef. Mona Sandbæk har vært økonomi- og administrasjonssjef. Jon Lahlum har ledet instituttets informasjons- og forlagsvirksomhet.

Faglig aktivitet

Fafo AVF er et åpent og utadvendt forskningsinstitutt. Prosjektporteføljen omfatter oppdrag fra offentlig administrasjon, partene i arbeidslivet, bedrifter, frivillige organisasjoner, internasjonale organisasjoner og fond, samt Norges forskningsråd, EU, Nordisk Ministerråd og andre internasjonale forskningsprogrammer.

Instituttet har fått, eller vært med på å få, ni forskningsrådsprosjekter i 2014. Konkurransen om forskningsrådsprosjektene er stor, og instituttet kan oppleve at søknadene til forskningsrådet får svært gode vurderinger i fagpanelene, men at de likevel ikke får støtte. Det er derfor gledelig at tilslagsprosenten har vært så god i 2014. Det er en ambisjon å ha høy tilslagsprosent i forskningsrådet, da dette gir andre muligheter for fordypning, teoriutvikling og vitenskapelig publisering enn prosjektene som finansieres i det øvrige oppdragsmarkedet.

Instituttet koordinerte også en søknad til EUs H2020-program, og var med på en søknad koordinert av et universitet i København, men ingen av disse prosjektene fikk støtte.

I løpet av 2014 har instituttet organisert sin virksomhet i følgende tre forskningsgrupper:

Arbeidslivsorganisering og arbeidsmarked (ALG)

Gruppen er ledet av Sissel Trygstad.

Forskningen er konsentrert om hvordan arbeidslivsreguleringer gjennom lov, avtaler, kollektiv organisering og individuelle kontrakter påvirker arbeidsmarkedets virkemåte i Norge og i et komparativt nordisk og europeisk perspektiv. Søkelyset er rettet både mot det sentrale og lokale nivået i arbeidslivet, og hvordan arbeidslivsreguleringer, avtalekoordinering og partssamarbeid påvirker sysselsetting, lønn og arbeidsvilkår. Gjennom en kombinasjon av prosjekter finansiert av Norges forskningsråd og oppdragsforskning, er forskningsgruppen et sentralt kompetansesenter på kollektive partsforhold, forhandlinger og reguleringer, herunder også allmenngjøring og minstelønnsreguleringer. Forskningsgruppen har også solid kompetanse på arbeidskraftstrategier og tilknytningsformer, arbeidslivets lov- og avtaleverk, arbeidsmiljø og HMS, bedriftsdemokrati samt arbeids- og tjenestemobilitet og EU-reguleringer. Utviklingstrekk i arbeidslivet og arbeidsmarkedet generelt er sentrale tema.

I løpet av de siste årene har forskningsgruppen styrket sin forskning på områder og i bransjer der de kollektive partene står svakt, blant annet innen privat tjenesteyting. I 2014 ble det gjennomført studier i utelivsbransjen og i transportbransjen. Samtidig fortsettes arbeidet med å videreutvikle kompetansen på kollektive partsforhold, tariffavtaler og forhandlinger i et komparativt perspektiv. Viktige forutsetninger for denne satsingen er midlene LO ga til et femårig strategisk program for forskning på fagorganisering i 2012, samt et fireårig strategisk forskningsprogram «Det kollektive arbeidslivet», der Arbeids- og sosialdepartementet er oppdragsgiver. Siden 2013 har det etablerte tillitsvalgtpanelet bidratt til å innhente tillitsvalgte synspunkter på sentrale og aktuelle saker. I 2014 har tillitsvalgte synspunkter knyttet til pensjon, forslag til endringer i arbeidsmiljøloven, kompetanse og varsling av kritikkverdige forhold vært undersøkt.

I 2014 fikk Fafo tre viktige prosjekter relatert til ansettelsesformer og arbeidstid. I perioden 2014 til 2019 skal vi studere tilknytningsformer i arbeidslivet, herunder blant annet midlertidige ansettelser. Dette er et strategisk instituttprogram finansiert av Arbeids- og sosialdepartementet. Gjennom Forskningsrådets VAM-program har vi fått midler til en sammenliknende norsk-svensk studie av hvordan regulering av midlertidige ansettelser påvirker overgangssannsynligheten til stabil sysselsetting. Dette prosjektet vil løpet ut 2017. Sist men

ikke minst har vi fått midler gjennom VAM-programmet til et forskningsprosjekt som skal studere kvinners deltidsarbeid over tid. Samlet betyr dette en betydelig styrking av Fafos forskning på tilknytningsformer og arbeidstid.

Drivkrefter, reguleringer og konsekvenser knyttet til økt arbeidsinnvandring har også i 2014 vært et viktig tema. Formula-prosjektet i samarbeid med UiO v/Stein Evju er avsluttet med utgivelse av en komparativ bok om regulering og partssamarbeid knyttet til utstasjonering i Europa. Flere større prosjekter er videreført, og en evaluering av virkningene av allmenngjøring er startet opp på oppdrag fra Arbeids- og sosialdepartementet i samarbeid med Senter for lønnsdannelse. I tillegg til publisering av resultater gjennom rapporter og internasjonale artikler, er Fafos Østforum stadig en viktig og sentral arena for forskningsformidlingen hvor flere organisasjoner på arbeidsgiversiden igjen har sluttet seg til, deriblant NHO. I 2014 har forskere bidratt med en rekke foredrag knyttet til debatten om arbeidsliv og EØS. Samlet sikrer dette at forskningsgruppen kan fortsette som en viktig bidragsyter i offentligheten og at posisjonen som et sentralt forskningsmiljø på dette feltet er styrket.

Arbeid, integrasjon og kompetanse (AIK)

Gruppen er ledet av Jon Rogstad.

Forskningen i denne gruppen er konsentrert om betingelser for inkludering i og ekskludering fra utdanningssystemet og arbeidslivet. I særlig grad tematiseres arbeidslinja, med vekt på hva som hemmer og hva som fremmer bred deltakelse.

Prosjektporteføljen er grovt sagt konsentrert om tre hovedområder: (i) Inkludering av etniske minoriteter i arbeids- og samfunnsnivå, (ii) flyktninger med særskilt vekt på sårbare grupper og barn, samt (iii) kompetanse med særlig vekt på fag- og yrkesopplæringen. Disse tre områder har til felles at de inngår i brede debatter nasjonalt og internasjonalt i academia, så vel som innenfor det politiske feltet.

Personer med etnisk minoritetsbakgrunn utgjør i dag nær 15 prosent av befolkningen i Norge. Dette er grupper som gjennomgående kommer dårligere ut enn majoritetsbefolkningen på sentrale levekårsindikatorer, som sysselsetting, bolig, helse og bruk av offentlige trygder. Videreutvikling av kunnskapen om etniske minoriteter, med sikte på å bedre inkluderingen blant minoritetsgruppene er derfor av vital samfunnsinteresse, samtidig som sosial og yrkesmessig deltakelse har stor betydning for den enkeltes mulighet til å leve et meningsfylt liv. Forskningen er opptatt av en rekke ulike områder, fra barnehager til arbeidsliv og sivilsamfunn.

I tillegg er minoriteter et egnet analytisk inntak til mer allmenne analyser av sentrale samfunnsinstitusjoner og deres virkemåte. Det skyldes dels at utviklingen mot et flerkulturelt samfunn har satt etablerte institusjoner under et press, dels at grupper som i utgangspunktet befinner seg i periferien tydeliggjør hvor «skoen trykker» bedre enn dem som er sentralt plassert.

Når det gjelder flyktninger, barn og sårbare grupper, har store deler av forskningen vært rettet inn mot spørsmål om hvem som har rett til lovlig opphold i Norge. Diskusjoner om hvilke betingelser som skal være tilstede for at oppholdstillatelse skal innvilges, er en tematikk som utfordrer politiske myndigheter så vel som de eksisterende legale rammene. En særlig interesse er knyttet til mindreårige i mottak.

Forskning om fag- og yrkesopplæring dreier seg om læring og kompetanseutvikling i skolen og i arbeidslivet. I Norge er lærlingordningen i arbeidslivet en integrert del av det formelle utdanningssystemet, og fagopplæringen er et delt ansvar mellom staten og arbeidslivet.

Forskerne på området samarbeider tett med forskere ved andre institusjoner, som Frisch-senteret, NIFU, Høgskolen i Akershus og Universitetet i Bergen (UiB).

Publiseringsaktiviteten til gruppas medarbeidere er høy, og skjer i form av vitenskapelige bøker, nasjonale og internasjonale artikler i tidsskrifter med fagfellevurdering, samt forskningsrapporter og populærvitenskapelige bidrag. Oppdragene har vært finansiert av et bredt spekter av oppdragsgivere.

Grappa legger bevisst opp til en portefølje av prosjekter som tematisk bygger på hverandre. Over tid utgjør derfor de mange ulike prosjektene et tematisk hele, noe som bidrar til at forskere ved MIK kan bygge egen kompetanse ut fra en langsiktig strategi. Samtidig er det en sentral ambisjon at forskere og forskningen til enhver tid skal være relevant og synlig i den løpende samfunnsdebatten. Aktualiteten kan eksemplifiseres med prosjektene om kvalitet i fag- og yrkesopplæringen, og at grappa gjennom flere år har utført prosjekter på oppdrag fra NAV, og deres Forsøksmidler Inkluderende arbeidsliv (FARVE). Kontinuiteten i arbeidet har resultert i en serie viktige publikasjoner som på ulike måter tematiserer tiltaksapparatets rolle.

Velferdsforskning

Arne Backer Grønningsæter tiltrådte stillingen som forskningsleder i februar 2014.

Forskningen i grappa for velferdsforskning er konsentrert om konsekvenser av velferdspolitiske løsninger, organisering og utøvelse av ulike velferdstjenester, innretning av velferdsstatens ytelser og stønader, samt forholdet mellom arbeidsliv og velferdsordninger. Videre er organisering av velferdstjenester og offentlig tjenesteyting som arbeidsplass en viktig del av gruppas profil.

Gruppas forskere behersker et bredt spekter av metodiske tilnærminger. Mange av prosjektene krever god kompetanse i kvantitative metoder som survey og registerbaserte analyser, så vel som kvalitative metoder som personintervjuer, fokusgrupper og narrative analyser. I forskningsprosjektene benytter vi også casestudier, dokumentanalyser og litteraturgjennomgang, følgeforskning og evaluering.

Antallet forskere i grappa var noe lavere ved slutten av året inn ved inngangen. Dette skyldes at to midlertidig tilsatte ikke fikk forlenget engasjementet og at to av de fast tilsatte gikk i permisjon. En forsker ble tilsatt sommeren 2014. Prosessen med samordning av AVF og AIS har medført at grappa ved årsskiftet får fem nye medarbeidere fra AIS og endrer navn til Gruppe for velferd og levekår. Fra neste år vil grappa bestå av 18 forskere.

Endringer i sammensetningen av forskerstaben i grappa har ført til at tyngdepunktet i gruppas profil har flyttet seg noe i retning registerstudier og andre mer kvantitativt orienterte prosjekter.

I 2014 har forskere i grappa markert seg når det gjelder forskning på situasjonen til unge som står utenfor arbeidslivet. Viktige spørsmål har vært knyttet til betydningen av den hjelpen som det offentlige yter til unge utenfor arbeidslivet. I flere prosjekter studeres bruken av de ytelsene NAV gir til unge og de tjenestene og tiltakene NAV forvalter for å hjelpe unge videre over i arbeid.

Boligsosiale temaer står fortsatt høyt på gruppas dagsorden. Rundt årsskiftet ble det for eksempel publisert tre rapporter innenfor dette temaområdet: en evaluering av Husbankens kommunesatsing, en evaluering av en videreutdanning i boligsosialt arbeid og en studie av bolig og integrering av flyktninger. Den øvrige tjenesteforskningen har særlig vært konsentrert om kommunal tjenesteproduksjon. Innovasjon i offentlig sektor koblet sammen med

tjenesteutvikling og organisering av offentlige tjenester er temaer i flere prosjektet. Ikke minst er arbeidstid generelt og bruk av deltid spesielt viktige temaer.

Pensjon, trygd og seniorpolitikk har i siste årene vært et satsingsområde. Mye av forskningen på dette feltet kombinerer analyser av survey- og registerdata, og det har vært arbeidet med å øke den vitenskapelige publisering. For øyeblikket deltar flere av gruppas forskere på prosjekter finansiert av forskningsrådet.

Velferdsforskningen er sterkt konkurranseutsatt. Hovedpartene av prosjektene innhentes gjennom anbud fra departementer og direktorater, og det er mange forholdsvis kortvarige prosjekter. Det er derfor et mål å skaffe prosjekter med mer langsiktige perspektiver. I tillegg arbeides det for å utvikle prosjekter med overordnede perspektiver som har relevans for flere velferdspolitiske områder.

I mye av Fafos velferdsforskning jobbes det med temaer som står høyt på den samfunnspolitiske dagsorden. Her ligger det muligheter til å bli enda mer synlige og få fram enda mer kunnskap som kan bidra til å prege de sosialpolitiske debattene. Nordmod-prosjektet har vært et svært synlig bidrag fra Fafos side i 2014. Det vil være en utfordring i tida framover å videreutvikle og synliggjøre Fafos velferdspolitiske forskning enda bedre. Omorganiseringen av Fafo gir muligheter for å styrke den internasjonale og komparative tilnærmingen i velferdsforskningen.

Noen faglige høydepunkter fra virksomheten i 2014

Både den akademiske og den allmennrettede faglige aktiviteten har vært omfattende i 2014, og Fafo AVF markerer seg godt i forskningsmiljøene og i offentligheten med. To aktiviteter fra 2014 som kan nevnes er 10 årsjubileet til Fafo Øst-forum og etableringen av Senter for Lønnsdannelse:

- I mai 2014 ble 10 års jubileet til Fafo Østforum markert med en heldagskonferanse i Oslo Kongressenter, Fafo Østforum inviterte til en heldagskonferanse der vi bød både på tilbakeblikk på de siste 10 årene og debatt om fremtidige utfordringer for norsk arbeidslivspolitik. Hva trodde vi i 2004? Hvor mange kom? Hvordan går det med dem? Hva skjer i bransjer med stor arbeidsinnvandring? Hva er de viktigste utfordringene for norsk og europeisk arbeidsliv i årene frem mot 2020? Statsråd Vidar Helgesen åpnet konferansen, og det var innlegg fra Fafoforskere, forskere fra andre institutter, arbeidsinnvandrere, representanter for arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner og for norske bedrifter, samt politikere og ulike myndighetsorganer. Konferansen var svært godt besøkt og fikk bred dekning i ulike medier, og den markerte Fafo ledende posisjon på dette forskningsområdet..
- Fafo og Samfunnsøkonomisk analyse AS (SA) etablerte Senter for Lønnsdannelse (SLD) i 2014. Tanken bak senteret har vært å kople Fafo sin kompetanse innenfor tariffavtaler, kollektiv organisering og arbeidslivsregulering og SA sin kompetanse innenfor samfunnsøkonomi og makroøkonomisk modellering, med sikte på å utvikle et mer helhetlig perspektiv på forskningen og debatten om lønnsdannelsen og dens betydning for norsk økonomi og arbeidsliv. Senteret er i første omgang organisert som et treårig prosjekt og vil finansieres gjennom oppdragsmidler fra LO og andre interessenter. Første del av 2014 gikk med til å etablere senteret. I andre halvår ble flere prosjekter startet opp og det første seminaret i SLDs regi - «Er lønnsdannelsen fortsatt en del av samfunnskontrakten?» -

ble gjennomført med god deltakelse. Senteret vant også et prosjektanbud fra Arbeids- og sosialdepartementet (ASD), der oppdraget er å se nærmere på virkninger av allmenngjøring av tariffavtaler på arbeidsmarkedets virkemåte og for lønnsdannelsen. Forskningsavdelingen i SSB deltar også i dette prosjektet.

I tillegg til dette framheves to faglige høydepunkter fra virksomheten i 2014:

NordMod - Forvitring eller fornying i Norden 2014-2030

11. november presenterte Fafo sluttrapporten fra prosjektet NordMod2030 for den nordiske arbeiderbevegelsen på SAMAKs kongress i Oslo. Sluttrapporten sammenstilte mer enn 17 ulike tema- og landanalyser gjennomført av rundt 30 forskere fra universiteter og institutter i Norden og internasjonalt. Fafos hadde 500 deltakere på det fullsatte avslutningsseminaret for prosjektet noen dager etter SAMAK-kongressen. Sluttrapporteringen fra NordMod har vakt stor interesse. En rekke foredrag ble holdt etter at rapporten ble overlevert oppdragsgiverne, blant annet en presentasjon i Brussel. En rekke foredrag er allerede planlagt for 2015, herunder en dagskonferanse i Berlin. Rapporten er oversatt til engelsk og vil bli oversatt til tysk på nyåret.

Oppdragsgiver for prosjektet var SAMAK, med tilleggsfinansiering fra FEPS. Prosjektet var ledet av Fafo. Som en del av NordMod prosjektet ble det etablert et omfattende nordisk forskningsnettverk rundt arbeidslivs- og velferdsstatsspørsmål. Dette er et nettverk som Fafo vil bygge videre på i utviklingen av fremtidige nordiske og europeiske forskningsaktiviteter. Prosjektet har også bidratt til å skape en arena for oppfølging og debatt særlig mellom de nordiske lands fagbevegelser.

Forskningsprosjektet analyserte hvilke implikasjoner internasjonale og nasjonale utviklingstrekk kan få for de nordiske modellenes bærekraft frem mot 2030. De små, åpne nordiske markedsøkonomiene tradisjonelt har vært kjennetegnet av stabil økonomisk styring, et organisert arbeidsliv med koordinert lønnsdannelse og omfattende velferdsordninger. Sterke institusjoner har lagt grunnlag for samordning mellom ulike politikfelt, og samarbeidet mellom organisasjonene i arbeidslivet og de politiske myndighetene har spilt en sentral rolle. De videre analysene av de siste 25 årenes utvikling, viste at landene har klart å tilpasse seg ytre endringer og kriser, og at de har investert i langsiktig kompetanseoppbygging og sosiale sikkerhet. Dermed har de nordiske landene, i større grad enn andre europeiske land, klart å forene effektivitet og likhet. Gjennom omfattende reformer i institusjoner og virkemidler i økonomi, arbeidsliv og velferd – har de nordiske landene lyktes med å takle de store ytre og indre endringene i denne perioden, og modellen er intakt.

Men analysen viser også en rekke uløste problemer som gir grunn til bekymring for den nordiske modellens bærekraft, blant annet lavere sysselsettingsrater, fallende organisasjonsgrad og økende ulikhet. På mange områder er det markante forskjeller i resultater mellom de nordiske landene, og Norden samlet er i dag mindre forskjellig fra sammenliknbare europeiske land enn for 25 år siden. Den nordiske modellen kan forvitte og nordiske særtrekk svekkes. Det skal kraftfulle politiske grep til for å opprettholde den nordiske modellen slik vi har kjent den til nå. Kapasiteten til å takle framtidige utfordringer avhenger av politikernes evne til å fornye offentlige virkemidler og utvikle koalisjoner med kraft til å inngå strategiske kompromisser.

Gjennom rapporter og en rekke seminarer i alle de nordiske landene, og i Europa, har prosjektet bidratt til å tydeliggjøre betydningen av fagorganisering og koordinerte systemer for lønnsdannelser i den politiske debatten, så vel som i forskningsdebatten. Også de store utfordringene for de nordiske velferdsstatene knyttet til utvikling av en bedre tjenesteproduksjon og en mer effektiv arbeids- og integreringspolitikk har stått sentralt i formidlingen fra prosjektet.

Yrkesfagene under press

Over flere år har Fafo gjennomført en rekke prosjekter som på forskjellige måter tematiserer fag- og yrkesopplæring, med vekt på betingelser for læring og kompetanseutvikling i skolen og i arbeidslivet. Gjennom samarbeid med sentrale institusjoner som NIFU, Universitetet i Bergen, HioA og Frisch-senteret har man knyttet viktige kontakter, uten at Fafos egen forskning har kommet i bakgrunnen.

Blant høydepunktene i 2014 er oppstarten av prosjektet «Adult Learning, Vocational Skills and Labour Market Outcomes», finansiert av Norges forskningsråd.

I 2014 ble store deler av den tidligere forskningen syntetisert i boka *Yrkesfagene under press*, som ble utgitt på Universitetsforlaget. I boka gis leseren en historisk innføring i utviklingen av opplæring i og for arbeidslivet, likheter og forskjeller mellom de nordiske landene for yrkesopplæring, samt utfordringer og spenninger i yrkesfagene. I et definerende sluttkapittel setter forfatterne søkelys på fagopplæringens framtid. Med dette griper boka inn i en pågående diskusjon knyttet til frafall og hvordan anseelsen for fag- og yrkesfag kan økes i årene som kommer.

Nøkkeltall: Personale, oppdragsgivere, publisering og annen formidling

Instituttets medarbeidere har bakgrunn fra samfunnsfagene, og staben har høy kompetanse med god erfaring i kvalitativ og kvantitativ metode. Det ble utført 47 årsverk av forskere og andre faglig ansatte. Dette er færre årsverk enn i 2013.

Fafo AVFs basisbevilgning har økt jevnt siden 2008. I 2014 mottok instituttet basisbevilgning fra Norges forskningsråd på 10,1 mill. kr. Grunnet sykefravær hos forskere som i utgangspunktet var tildelt midler, overføres en liten del av basisbevilgningen til 2015. Forbruket av basisbevilgning i 2014 utgjorde 10,7 prosent av de samlede inntektene. Fafos basisbevilgning har økt mer enn prisstigningen de siste årene, noe som skyldes at instituttet kommer bedre ut enn de fleste andre instituttene i det nye basisfinansieringssystemet til Norges forskningsråd. Det er et mål å øke basisbevilgningen ytterligere.

Basisbevilgningen benyttes til fastsatte formål som doktorgrader, strategisk utvikling, vitenskapelig publisering, faglig ledelse og kvalitetssikring, samt konferansedeltakelser og større akkvisisjonsprosesser.

Øvrig omsetning i 2014 fordelte seg slik på våre hovedoppdragsgivere:

- Omkring 20 % av inntektene kom fra ordinære prosjekter finansiert av Norges forskningsråd.
- Omkring 30 % av inntektene var fra departementer, direktorater, kommuner eller internasjonale offentlige organisasjoner som EU og Nordisk Ministerråd.

- Omkring 40 % av inntektene kom fra arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner, andre organisasjoner og bedrifter.
- Instituttet hadde omkring 10 % rene bidragsinntekter.

Sammenliknet med 2013, er fordelingen av prosjektmidler fra ulike oppdragsgivere om lag den samme.

Den brede oppdragsporteføljen bidrar til å stille Fafo AVF i en særstilling i forhold til andre institutter, ved at vi har en høy andel oppdragsgivere utenfor Forskningsrådet og departementer. Dette er også en av årsakene til at instituttet har kommet relativt sett godt ut i den resultatbaserte fordelingen av grunnbevilgningen.

Nøkkeltall 2010 - 2014 og måltall 2013-2015. AVF as

	Realisert 2010	Realisert 2011	Realisert 2012	Realisert 2013	Realisert 2014	Måltall 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Driftsinntekter (mill. NOK)	69,9	69,7	71,9	76,2	81,2	76,7	80,8	85,0
Prosjektkostnader	12,7	12,3	11,4	14,8	15,6	12,5	12,8	13,0
Dekningsbidrag (mill NOK) (justert for prosjektkost.)	57,2	57,4	60,5	61,4	65,6	64,2	68,0	72,0
Resultat før skattekostnad (mill. NOK)	0,4	0,0	0,3	1,4	1,7	1,1	1,4	1,7
Tilskudd grunnbevilgning (mill. NOK)	8,8	9,3	9,1	9,1	8,7	9,4	9,7	10,0
Tilskudd grunnbevilgning (% av driftsinntekter)	12,5 %	13,3 %	12,7 %	11,9 %	10,7 %	12,3 %	12,0 %	11,8 %
Totalt antall forskere	47	47	48	51	47	48	49	50
- herav forskere kvinner	20	24	24	29	26	26	26	27
- herav forskere menn	26	23	23	22	20	22	23	23
Sykefravær	4,7 %	8,9 %	5,5 %	5,4 %	5,4 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %
Sykefravær forskerstab AVF	5,0 %	10,2 %	5,7 %	5,1 %	5 %			
Andel forskere med doktorgrad	36 %	32 %	33 %	43 %	38 %	35 %	37 %	38 %
Antall forskere med doktorgrad	17	15	16	22	18	17	18	19
Antall doktorgradsstudenter	8	7	4	6	7	4	4	4
Antall avlagte doktorgrader	2	2	2	4	0	2	2	2
Aktivetsrapporter:								
Vitenskapelige artikler med referee	16	37	39	38	34	36	38	40
Vitenskapelig monografi og fagbok	-	-	4	1	1	1	1	1
Kapitler eller artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter eller sentrale tidsskrifter uten referee	8	3	6	5	14	3	3	3
Rapporter og notater	66	55	56	53	70	45	45	45
Paper og framleggelse på vit. konferanser	52	28	42	28	32	40	40	40
Brukerretta foredrag	330	306	341	315	377	300	300	300
Populærvitenskapelig formidling	37	32	34	21	35	25	27	30
Publikasjonspoeng	14,7	30,2	49,6	33,3	35,3	35	38	40
Publikasjonspoeng pr forsker	0,31	0,64	1,03	0,65	0,75	0,73	0,78	0,80

Resultatene fra AVFs oppdragsprosjekter publiseres som hovedregel i Fafos interne rapportserie, men det publiseres også noen rapporter/notater i eksterne serier. Totalt publiserte instituttet 70 rapporter/notater i 2014, noe som er langt flere enn i 2013.

Instituttets forskere var forfattere eller medforfattere av 34 artikler i internasjonale og norske vitenskapelige tidsskrifter/antologier. Dette er noe færre enn de siste årene, men flere av publikasjonene er såkalte «nivå 2»-publikasjoner, slik at antall publikasjonspoeng er noe høyere

enn i 2013. Fafo AVFs ansatte har dessuten publisert 1 vitenskapelig monografi, bidratt med 14 kapitler i fagbøker/tidsskrifter uten fagfelleevaluering og 32 papers/framleggelse på vitenskapelige konferanser.

Allmennrettet formidling er viktig for instituttet, og Fafo er det instituttet i samfunnsvitenskapelig sektor som er mest aktiv på dette området. Til sammen holdt instituttets ansatte 377 foredrag i 2013. Dette er på det høyeste nivået noensinne. Det ble skrevet 35 kronikker/kommentarer.

Styret er godt fornøyd med formidlings- og informasjonsaktiviteten i 2014.

Fortsatt drift

Styret mener det er riktig å legge forutsetningene om fortsatt drift til grunn for fastsettelsen av årsregnskapet.

Årsregnskapet, resultat og disponeringer

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as hadde i 2014 en omsetning på 81,2 mill. kr, hvorav 69,9 mill. kr var prosjektinntekter. Dette er en økning fra 2013.

Årets resultat ble på 1,7 mill.kr før skatt. Årets skattekostnad er 623.000 kroner og årsoverskudd etter skatt på 1,055 mill.kr foreslås overført til annen egenkapital. Egenkapitalen utgjør etter dette 10,2 mill. kr, hvorav 0,5 mill. kr er aksjekapital.

Selskapets kredittrisiko og likviditetsrisiko er lav.

Arbeidsmiljøet og det ytre miljø

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as hadde 60 ansatte per 31.12.2014. Av disse er 47 forskere/faglig personale.

Selskapets kontorlokaler holder god standard, og arbeidsmiljøet er godt. Selskapet samarbeider med de tillitsvalgte i Forskningsstiftelsen Fafo og bedriftshelsetjenesten om å vurdere og utvikle arbeidsmiljøet. Selskapet inngikk avtale om Inkluderende arbeidsliv i 2002, og denne ble senest fornyet i 2014.

Sykefraværet for hele året har vært 6,1 %, mot 5,4 % av total arbeidstid i 2013 og 5,5 % i 2012. Langtidsfraværet i 2014 utgjorde 3,9 %, som er det sammen som i 2013. Ingen ansatte over 62 år har sluttet eller redusert sin arbeidstid vesentlig i 2013.

Ingen ansatte ble utsatt for skader eller ulykker knyttet til arbeidet. Virksomheten er av en slik art at den ikke forurensar det ytre miljø.

Likestilling og tilgjengelighet

Forskerstaben har en tilnærmet lik fordeling mellom kvinnelige og mannlige medarbeidere, hvor 26 er kvinner og 20 er menn.

I Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as er ved utgangen av 2014 instituttssjef, forskningssjef og økonomisjef kvinner, mens leder for informasjons- og publikasjonsvirksomheten er mann. To av tre avdelingsledere er menn. Det er dermed god kjønnsbalanse i instituttets ledelse. I selskapets styre satt det i 2014 fem menn og fem kvinner.

Gjennom avtaleverk, samarbeidsfora og ledelsesoppfølging er det sikret at det ikke forekommer ulovlig forskjellsbehandling innenfor selskapene i Fafo-gruppa. I 2011 vedtok instituttets styre en plan for likestilling og likebehandling. Tiltakene i denne planen er innarbeidet i en samlet HMS-K plan, som systematisk følges opp og styrerapporteres.

Bedriften har ansatte med nedsatt funksjonsevne, og har tilpasset arbeidsforholdene slik at personer med nedsatt funksjonsevne kan ta arbeid i bedriften.

Bedriften har en rekrutterings- og personalpolicy som skal sikre like muligheter og rettigheter og hindre diskriminering på grunn av kjønn, funksjonsnedsettelse, nasjonal opprinnelse, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Utsikter

Forskningen til Fafo AVF dekker et bredt spekter av tema og problemstillinger. Instituttet har en god posisjon i forskningsverdenen og offentligheten, og instituttets forskere er ofte involvert i viktige samfunnsdebatter. For å bevare denne posisjonen er det viktig med langsiktig arbeid, både for å ivareta kunnskapsgrunnlaget som er opparbeidet og for å ligge i forkant. Mye av instituttets formidling er ikke av den typen som gir uttelling i forskningsrådets tellekantsystem, samtidig som det er av stor verdi at instituttets forskere er aktive formidlere på en rekke arenaer.

Konkurransen om forskningsmidler i oppdragsmarkedet er stor og økende, og hoveddelen av Fafo AVFs omsetning vinnes i anbudskonkurranse med andre forskningsinstitusjoner. Anbudssituasjonen er krevende for instituttsektoren. På den ene siden konkurrerer vi med konsulentselskaper i offentlig sektors anbudskonkurranser; på den andre siden møter vi økt konkurranse fra Universitet- og høyskolesektoren i Forskningsrådets programutlysninger. Instituttet har imidlertid godt gjennomslag i de anbudsprosessene vi deltar i.

Instituttet arbeider kontinuerlig med kompetanseutvikling, strategisk fagutvikling, nyrekruttering og videreutvikling av arbeidsmiljøet. I 2015 vil vi videreføre satsingen på definerte forskningsområder gjennom midler til strategiske utviklingsprosjekter og vitenskapelig publisering.

Instituttets faglige og økonomiske forutsetninger for videre drift og utvikling i 2015 er gode, og styret forventer en drift i overskudd.

Etter en gjennomgang av AVFs søsterinstitutt AIS, har administrasjonen og styrene i selskapene funnet det hensiktsmessig å utøve Fafos forskningsvirksomhet i ett felles selskap. Det forventes at ansatte, styrene og ekstraordinære generalforsamlinger vil ta stilling til en fusjon med Fafo AIS i første kvartal 2015. En fusjon vil innebære at ansatte, kontrakter og eiendeler overføres fra Fafo AIS til Fafo AVF. Etter overføringen vil Fafo AIS oppløses og slettes fra foretaksregisteret, mens virksomheten som tidligere ble drevet i Fafo AIS videreføres uendret i Fafo AVF. En fusjon kan tidligst gjennomføres i andre kvartal 2015.

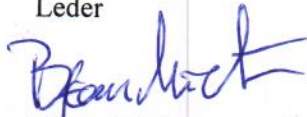
Oslo, den 31. desember 2014

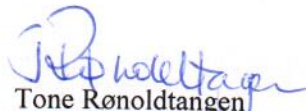
5. mars 2015

Gerd Kristiansen
Leder

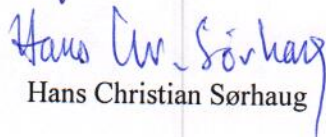

Tor Arne Solbakken

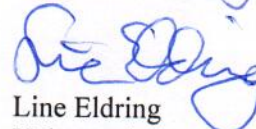

Jan Davidsen

Bjørn Mietinen

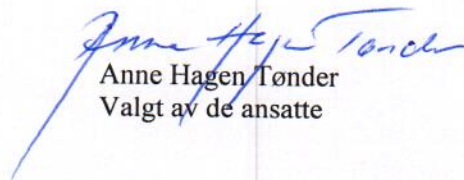

Tone Rønoldtangen

Inger Johanne Bergstøl

Hans Christian Sørhaug

Line Eldring
Valgt av de ansatte

Bård Jordfald
Valgt av de ansatte

Anne Hagen Tønder
Valgt av de ansatte

Tone Fløtten
Daglig leder

Resultatregnskap

Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

(Alle beløp er i NOK 1000)

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2014	2013
Prosjektinntekter		69 898	63 225
Basisbevilgning		8 692	9 081
Salg av forskningsrapporter		201	232
Annen driftsinntekt		2 417	3 676
Sum driftsinntekter	2	81 208	76 214
Direkte prosjektrelaterte kostnader		15 610	14 789
Personalkostnader	3	52 769	49 297
Avskrivning	4	953	1 087
Annen driftskostnad		10 601	9 798
Sum driftskostnader		79 933	74 971
Driftsresultat		1 275	1 243
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	10	-	-
Annen renteinntekt		160	179
Annen finansinntekt		306	21
Annen finanskostnad		63	40
Resultat av finansposter		403	160
Resultat før skattekostnad		1 678	1 403
Skattekostnad på ordinært resultat	11	623	511
Årsoverskudd (+) / Årsunderskudd (-)		1 055	892
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital/dekket av annen egenkapital		1 055	892
Sum overføringer		1 055	892

Balanse

Fafø - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

Eiendeler	Note	2014	2013
<small>(Alle beløp er i NOK 1000)</small>			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Inventar/utstyr		2 038	2 274
Sum varige driftsmidler	4	<u>2 038</u>	<u>2 274</u>
Finansielle driftsmidler			
Pensjonsmidler	8	8 789	7 016
Sum finansielle driftsmidler		<u>8 789</u>	<u>7 016</u>
Sum anleggsmidler		<u>10 827</u>	<u>9 290</u>
Omløpsmidler			
Varer			
Varebeholdning		150	150
Sum varer		<u>150</u>	<u>150</u>
Fordringer			
Opptjent på prosjekter		7 206	1 990
Kundefordringer		6 248	4 437
Fordring på selskap i samme konsern	10	-	-
Andre kortsiktige fordringer		1 287	1 761
Sum fordringer		<u>14 741</u>	<u>8 188</u>
Kasse, bank	5	32 578	30 603
Sum omløpsmidler		<u>47 469</u>	<u>38 941</u>
Sum eiendeler		<u>58 296</u>	<u>48 231</u>

Balanse

Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

(Alle beløp er i NOK 1000)			
Egenkapital og gjeld	Note	2014	2013
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital 1000 à 500	6	500	500
Overkurs		3 483	3 483
Sum innskutt egenkapital	7	3 983	3 983
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	7	6 263	5 208
Sum opptjent egenkapital		6 263	5 208
Sum egenkapital		10 247	9 191
Gjeld			
Utsatt skatt	11	2 081	1 458
Sum avsetning for forpliktelser		2 081	1 458
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		4 989	4 074
Gjeld til selskap i samme konsern	10	3 294	2 329
Skyldig offentlige avgifter		4 773	4 613
Annen kortsiktig gjeld		10 116	6 179
Forskudd fra kunder		22 796	20 387
Sum kortsiktig gjeld		45 968	37 582
Sum gjeld		48 049	39 040
Sum egenkapital og gjeld		58 296	48 231

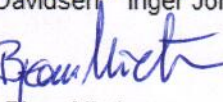
Oslo, 31. desember 2014

51 mars 2015

 Gerd Kristiansen   Tor Arne Solbakken   Jan Davidsen   Inger Johanne Bergstøl
 Leder

 Hans Christian Sørhaug   Tone Rønoldtangen   Bjørn Mietinen   Line Eldring
 Ansattrepr.   Ansattrepr.

 Bård Jordfald   Anna Hagen Tønder   Tone Fløtten
 Ansattrepr.   Ansattrepr.   Daglig leder

Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as

Noter

Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven. Regnskapsprinsippene beskrives nedenfor.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld, er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig lån balanseføres til nominelle verdier på etableringstidspunktet, og korrigeres ikke til virkelig verdi som følge av renteendringer.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet, uten hensyn til senere renteendringer.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til historisk kostpris etter fradrag av avskrivninger. Avskrivningen er beregnet på grunnlag av kostpris og fordelt over antatt økonomisk levetid. Innredning i leide lokaler avskrives over leiekontraktens løpetid.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetningen til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av fordringene.

Prosjekter under utførelse ved årsskiftet

Prosjekter under utførelse knyttet til fastpriskontrakter vurderes etter løpende avregningsmetode. Fullføringsgraden beregnes normalt med utgangspunkt i påløpte prosjektkostnader i prosent av forventet totalkostnad. I tilfeller hvor det knytter seg usikkerhet til estimert fortjeneste og/eller fullføringsgraden, anvendes løpende avregning uten fortjeneste. Det avsettes for forventet tap på kontrakter når vurderingen av et prosjekt tilsier det, uavhengig av fullføringsgrad.

Pensjoner

Konsernet har dekket pensjonsforpliktelser overfor sine ansatte gjennom en kollektiv pensjonsordning som er organisert og finansiert gjennom et forsikringselskap. Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene.

Skatter

Selskapet er ilagt skatteplikt fra og med inntektsåret 2009.

Noter

Fafø - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

Note 2	Salgsinntekter		
	<i>Pr. virksomhetsområde</i>	2014	2013
	- Oppdragsinntekter, forskning og utredning	69 898	63 225
	- Offentlig tilskudd	8 692	9 081
	- Salg av forskningsrapporter	201	232
	- Andre inntekter	2 417	3 676
	Sum salgsinntekter	81 208	76 214

Note 3   **Ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.v.**

Lønnskostnader

Lønnskostnader består av følgende poster:

	2014	2013
Lønn	38 219	35 574
Folketrygdavgift	6 445	6 082
Pensjonskostnader	4 832	5 044
Andre personalkostnader	3 273	2 597
Sum personalkostnader	52 769	49 297
Gjennomsnittlig antall ansatte:	58	59
Gjennomsnittlig antall årsverk:	57	58

Godtgjørelser:

Følgende godtgjørelser er gitt til selskapets ledende personer i 2014:

	Daglig leder	Styret
Lønn	1 060	-
Pensjonskostnader	85	-
Annen godtgjørelse	107	100

Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer m.v.

Daglig leder og styreleder har ikke lån i selskapet.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2014 utgjør NOK 100. Honorar for andre tjenester fra revisor utgjør NOK 13. Revisor har mottatt NOK 25 for særattestasjoner på prosjekter. Beløpene er eksklusive merverdiavgift.

Noter

Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

Note 4	Varige driftsmidler	Inventar/ utstyr	
	Anskaffelseskost 01.01.	4 062	
	Tilgang i året	717	
	Avgang i året	-	
	Anskaffelseskost 31.12.	4 779	
	Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.	2 741	
	Registrert verdi pr. 31.12.	2 038	
	Årets avskrivninger	953	
	Økonomisk levetid nye driftsmidler	4 og 10 år	
	Økonomisk levetid brukte driftsmidler	2 til 5 år	
	Valg av avskrivningsplan	Lineær	
Note 5	Bankmidler	2014	2013
	Kasse og bank	32 578	30 603
	- Herav bundne bankmidler	1 783	2 019
Note 6	Aksjekapital og aksjonærinformasjon		
	Aksjekapital i selskapet er ved utgangen av året:		
		Antall	Pålydende
			Bokført
	Aksjekapital	1 000	0,5
	Sum	1 000	0,5
	Selskapet eies 100% av Forskningsstiftelsen Fafo og inngår i konsernet. Konsernets regnskap vil være tilgjengelig på morselskapets forretningskontor i Borggata 2B i Oslo.		
Note 7	Egenkapital	Aksje- kapital	Annen egenkapital
	Egenkapital pr. 31.12.2013	500	3 483
	Årets resultat	-	1 055
	Egenkapital pr. 31.12.2014	500	6 263
		Sum egenkapital	9 191
			1 055
			10 247
Note 8	Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser		
	Ansatte i selskapet er omfattet av en kollektiv pensjonsordning som gir rett til definerte fremtidige pensjonsytelser.		

Noter

Fafø - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

Note 8 Fortsettelse

	2014	2013
<i>Netto pensjonskostnad</i>		
Arets pensjonsopptjening	3 671	3 369
Rentekostnad av forpliktelsen	1 661	1 552
Avkastning på pensjonsmidler	-1 704	-1 258
Administrasjonsomkostninger	378	303
Resultatført planendring	-	-
Resultatført estimatavvik	767	554
Periodisert arbeidsgiveravgift	512	516
Netto pensjonskostnad i regnskapet	5 284	5 035
 <i>Netto pensjonsforpliktelse</i>		
Pensjonsforpliktelse	61 458	41 583
Pensjonsmidler	-46 311	-35 756
Arbeidsgiveravgift	2 135	821
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-26 071	-13 664
Sum forpliktelse/midler	-8 789	-7 016
 <i>Økonomiske forutsetninger</i>		
Forventet avkastning på midlene	3,20 %	4,40 %
Diskonteringsrente	2,30 %	4,00 %
Forventet lønnsregulering	2,75 %	3,75 %
Forventet G-regulering	2,50 %	3,50 %
Forventet vekst i løpende pensjoner	0,00 %	2,50 %
Forventet årlig avgang	4,00 %	4,00 %

Selskapet har benyttet aktuar i beregningen.

Note 9 Pantstillelser og garantier

Selskapet har ikke ytet noe pant eller stillet garantier.

Note 10 Transaksjoner med nærstående parter/konsernmellomværende

Selskapet er 100% eiet av Forskningsstiftelsen Fafø. Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 2. Mellomværende med konsernselskaper er omtalt i denne noten.

	2014	2013
Selskapets transaksjoner med nærstående parter:		
Salg av tjenester til Fafø AIS AS (administrasjon)	1 696	2 428
Salg av tjenester til Forskningsstiftelsen Fafø (adm.)	420	405
Husleie til Forskningsstiftelsen Fafø	4 656	4 512
Kjøp av tjenester fra Forskningsstiftelsen Fafø (forsk.)	-	-

Tjenester til nærstående parter er solgt til markedspris. Tjenester fra nærstående parter kjøpes til markedspris.

Selskapet har følgende fordringer og gjeld

	2014	2013
til konsernselskaper:		
Kundefordring på Forskningsstiftelsen Fafø	163	55
Kortsiktig gjeld til Forskningsstiftelsen Fafø	2 777	2 198
Leverandørgjeld til Forskningsstiftelsen Fafø	453	454
Kortsiktig gjeld til Fafø AIS AS	517	131
Kundefordring på Fafø AIS AS	464	875

Noter

Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

Note 11 Skattekostnad

Grunnlag for skattekostnad, endring utsatt skatt og betalbar skatt:

	2014	2013
Resultat før skattekostnad	1 678	1 403
Permanente forskjeller	628	615
Grunnlag for årets skattekostnad	2 306	2 018
Endring i midlertidige forskjeller	- 1 167	- 2 051
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	1 139	33
Benyttet underskudd til framføring	- 1 139	33
Skattepliktig inntekt (gr.lag for betalbar skatt i balansen)	-	-

Fordeling av skattekostnaden:

Betalbar skatt (27 % av grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet)	-	-
Endring i utsatt skatt (27% av endring midl. forskjeller)	623	511
Endring utsatt skatt økt underskuddsframføring etter klage	-	-
Skattekostnad (27 % av gr.lag for årets skattekostnad)	623	511

Avstemming fra nominell til faktisk skattesats:

Årsresultat før skatt	1 678	1 403
Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats på 27 %	453	393

Poster med skatteeffekt:

Endring som følge av redusert selskapsskatt fra 2014	-	54
Ikke fradragsberettigede kostnader	170	172
Skattekostnad	623	511
Effektiv skattesats	37,1 %	36,4 %

Betalbar skatt i balansen:

Betalbar skatt i skattekostnaden	-	-
Betalbar skatt i balansen	-	-

Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring:

	31.12.2014		31.12.2013	
	Fordel	Forpliktelse	Fordel	Forpliktelse
Driftsmidler	251	-	191	-
Pensjon	-	8 789	-	7 016
Regnskapsmessig avsetning	547	-	-	-
Underskudd til fremføring	284	-	1 423	-
Sum midlertidige forskjeller	1 082	8 789	1 614	7 016
Netto midlertidige forskjeller		7 707		5 401
Utsatt skatt i balansen 27%	-	2 081	-	1 459

I 2009 ble selskapet ilagt skatteplikt med virkning fra 2009.

Til generalforsamlingen i
Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS

RSM Hasner Kjelstrup & Wiggen AS
Statsautoriserte revisorer
Postboks 1312 Vika, NO-0112 Oslo
Filipstad Brygge 1, NO-0252 Oslo
T: +47 23 11 42 00 F: +47 23 11 42 01
Org.nr. 982 316 588 MVA
www.rsmi.no

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS som viser et overskudd på kr 1.055.000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS per 31. desember 2014 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 5. mars 2015
RSM Hasner Kjelstrup & Wiggen AS

Espen Hasner
statsautorisert revisor